

บทคัดย่อ

การศึกษาและพัฒนาารูปแบบการเลี้ยงสัตว์แบบผสมผสานที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่สูง การเลี้ยงสัตว์ของประชาชนบนพื้นที่สูงส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ คือ เลี้ยงเพื่อการบริโภคในครอบครัว เพื่อใช้ประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อ และการเลี้ยงเพื่อจำหน่าย สัตว์ที่นิยมเลี้ยงบนพื้นที่สูงคือไก่และสุกร การศึกษาและพัฒนาารูปแบบการเลี้ยงสัตว์แบบผสมผสานที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่สูง โดยแบ่งเป็น 2 การทดลอง คือ การทดลองที่ 1 การศึกษารูปแบบการเลี้ยงสัตว์แบบผสมผสานที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่สูง 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่ 1 การเลี้ยงไก่เนื้อ + ไก่ไข่ + สุกร รูปแบบที่ 2 การเลี้ยงไก่เนื้อ + ไก่ไข่ + สัตว์น้ำ (ปลาหรือกบ) และรูปแบบที่ 3 การเลี้ยงไก่ไข่ + สุกร + สัตว์น้ำ (ปลาหรือกบ) และการทดลองที่ 2 การศึกษาการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกในสัตว์ปีกและสุกรบนพื้นที่สูงที่มีบริบทต่างกัน แบ่งเป็นการเลี้ยงไก่กระดุกดำสายพันธุ์โครงการหลวง โดยใช้ไก่อายุ 4 เดือนขึ้นไป จำนวน 22 ตัว แบ่งเป็นเพศเมีย 20 ตัว เพศผู้ 2 ตัว ทดสอบเลี้ยงจนถึงให้ลูกรุ่นที่ 1 และการเลี้ยงสุกรดำพันธุ์โครงการหลวง โดยใช้สุกรอายุ 8 เดือนขึ้นไป จำนวน 3 ตัว แบ่งเป็น เพศเมีย 2 ตัว เพศผู้ 1 ตัว ทดสอบเลี้ยงจนถึงให้ลูกรุ่นที่ 1 ในการศึกษาารูปแบบการเลี้ยงสัตว์แบบผสมผสานที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่สูง ผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจของเกษตรกรที่ร่วมทดสอบารูปแบบการเลี้ยงสัตว์แบบผสมผสานที่เหมาะสมสำหรับพื้นที่สูง 2 ใน 3 มีความพึงพอใจในารูปแบบที่ 1 โดยการเลี้ยงไก่เนื้อ + ไก่ไข่ + สุกร รองลงมาคือารูปแบบที่ 3 โดยการเลี้ยงไก่ไข่ + สุกร + สัตว์น้ำ (ปลาหรือกบ) และารูปแบบที่ 2 โดยการเลี้ยงไก่เนื้อ + ไก่ไข่ + สัตว์น้ำ (ปลาหรือกบ) ที่เกษตรกรพึงพอใจในารูปแบบการเลี้ยงน้อยที่สุด

ส่วนในการศึกษาต้นทุนระบบการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ ของสัตว์ปีกและสุกรบนพื้นที่สูง พบว่าต้นทุนการเลี้ยงไก่กระดุกดำ จากอัตราส่วน พ่อพันธุ์ 2 ตัวต่อแม่พันธุ์ 20 ตัวเท่ากับ 1,215 บาท ผลตอบแทนเท่ากับ 2,500 บาท ได้กำไร ครั้งละ 1,285 บาท ขณะที่ ต้นทุนระบบการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์สุกร จากอัตราส่วน พ่อพันธุ์ 1 ตัวต่อแม่พันธุ์ 2 ตัว และปล่อยให้ผสมพันธุ์แบบธรรมชาติ พบว่า ต้นทุนเท่ากับ 12,660 บาท ผลตอบแทน เท่ากับ 16,800 บาท กำไรจากการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์สุกรและให้ลูกแต่ละครอก ประมาณ 4,140 บาท ในการให้ลูกครอกต่อไปจะได้กำไรเพิ่มขึ้นและจะเพิ่มขึ้นในครอกต่อไป เนื่องจากไม่มีค่าพันธุ์สัตว์

คำสำคัญ: การเลี้ยงสัตว์ปีก การเลี้ยงสุกร พื้นที่สูง

Abstract

The objective of animal husbandry for people on highland area were for household consumption, performing religious ceremonies and distribute. The popular animals in the highlands were poultry and swine. The method of research and development project on suitable husbandry model for highland area are 2 experiments. One experiment study 3 system of animal husbandry suitable for high altitude. 1st system is broiler+ laying hens + swine. 2nd system is broiler + laying hens + aquatic animals (cat fish or frog) and 3rd system is broiler + swine + aquatic animals (cat fish or frog). Another experiment study cost of parent-breeding system in different contexts. Their study on backbone chicken and swine (breed of royal project foundation). The backbone chicken used 4-month age of 22 chicken (20 female: 2 male). And 8-month age of 3 swine (2 female: 1 male). Test raising until the 1st generation offspring

According to the study, in experiment 1 the farmers 2 in 3 area are satisfied at 1st system more than 3rd system and 2nd system respective. While experiment 2 the cost of parent-breeding system in different contexts. The cost of raising black-bone chickens from the ratio of 2 males to 20 females is 1,215 baht, the compensation is 2,500 baht, and the profit is 1,285 baht per time. And cost of raising parent-swine system from the ratio of 1 male to 2 female and allowing natural mating was found that the cost was 12,660 baht, the compensation was 16,800 baht, and the profit from giving each litter about 4,140 baht. In the next litter the profit will increase and will increase in subsequent litters due to the lactation of breeding costs.

Keywords : Poultry farming, Swine farming, Highland Area